

YLÖJÄRVI

Ylöjärven kaupungin hyvinvointiraportti

Hyvinvointiraportti vuodelta 2025

Ylöjärven kaupunki

Sisältö

- Hyvinvointiraportin tarkoitus on seurata ylöjärveläisten hyvinvoinnin tilaa, tunnistaa keskeiset muutokset ja tuottaa tietopohjaa päätöksenteon, talousarvion ja poikkihallinnollisen yhteistyön tueksi. Raportti pohjautuu hyvinvointiohjelman indikaattoritietoon, ja se kytkeytyy osaksi kaupungin talousarvioprosessia.
  - Päivittyvä tieto ylöjärveläisten hyvinvointitilanteesta löytyy *Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila* -raportista, joka on luettavissa Ylöjärven kaupungin kotisivuilla.
- I. Hyvinvoinnin edistäminen Ylöjärvellä
  - II. Ylöjärveläisten hyvinvointi ja hyvinvointityö vuonna 2025
  - III. Yhteenveto

Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila -raportti on luettavissa Ylöjärven kaupungin kotisivuilla.

Hyvinvoinnin edistäminen Ylöjärvellä

- *”Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa on asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukevaa sekä edistävää toimintaa, jota tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä eri toimialoilla. Kunnan oman työn lisäksi hyödynnetään laajasti muiden toimijoiden osaamista tukemassa asukkaiden hyvinvointia. Myös asukkailla on oma tärkeä roolinsa kunnan tarjoamien hyvinvoinnin edellytysten hyödyntämisessä. (Kuntaliitto.)*
- Ylöjärven hyvinvointityö perustuu laajaan hyvinvoinnin ja arkiympäristön käsitykseen (sivu 4), yhteiseen tekemiseen, jota tuetaan hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyörakenteen mukaisesti (sivu 6).
- Lisäksi hyvinvoinnin edistäminen ilmenee useissa Ylöjärven kaupungin toiminnoissa, ja kaikilta toimialoilta löytyy siihen liittyviä tehtäviä.
- Ohjaava asiakirja on kaupunkistrategian alainen **Hyvinvointiohjelma 2025-2036 (Ctrl+napsautus)**.
- Tavoitteena on, että Ylöjärvi on kaupunki, jossa kaikenikäiset asukkaat voivat elää yhteisöllistä ja tasapainoista elämää.

Hyvinvoivaa arkea Ylöjärvellä

Kasvu ja oppiminen

- Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen tarjoaminen
- Elinikäisen oppimisen tukeminen

Arkiympäristö

- Luonnon monimuotoisuuden ja kestävä kehityksen edistäminen
- Kohtaamis- ja arkiaktiivisuutta mahdollistavan ympäristön tukeminen

Harrastaminen ja työ

- Harrastamisen ja vapaa-ajan toimintojen tukeminen
- Työ- ja toimintakyvyn edistäminen

Turvallisuus

- Väkivallan ja tapaturmien ehkäiseminen
- Turvallisen ja viihtyisän arkiympäristön edistäminen

Terveys

- Elintapojen ja hyvinvointitaitojen tukeminen
- Mielen- ja keuhko-terveyden edistäminen ja päihdehaittojen ehkäiseminen

Sosiaaliset suhteet ja yhteisöllisyys

- Sosiaalisten suhteiden tukeminen
- Syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäiseminen
- Kotoutumisen edistäminen

Osallisuus

- Osallisuuden kokemuksen edistäminen
- Vaikuttamismahdollisuuksien tukeminen

Asuminen ja toimeentulo

- Ohjauksella ja neuvonnalla arjen hallinnan edistäminen
- Arjen palvelujen saavutettavuuden tukeminen

Yksilöllinen ja yhteisöllinen hyvinvointi

Hyvinvoinnin edistämisen rakenteet

- Ylöjärven kaupungin hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyön rakenne (seuraavan sivun kuva) ohjaa yhteistä toimintaa.
- HYTE-työryhmä toimii kaupungin yhteisenä foorumina, koordinoi poikkihallinnollista yhteistyötä ja tukee hyvinvointiohjelman valmistelua ja toteutusta. Lisäksi on neljä poikkihallinnollista yhteistyöryhmää, joiden tehtävänä on edistää hyvinvoinnin ja osallisuuden toimia ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken.
- Ehkäisevä päihdetyö (EPT) on osa hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistä, ja Ylöjärvellä sen koordinoinnista vastaavat hyvinvointipalvelut ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorina toimiva hyvinvointisuunnittelija. Monialaisena EPT-työryhmänä toimii Elämänlaadun tukeminen –työryhmä.
- Lapsiystävällinen kunta -mallin toiminnan koordinaatio sisältyy rakenteeseen ja monialaisena yhteistyöryhmä toimii lapset, nuoret ja perheet –työryhmä, sekä sen rinnalla perhekeskusverkoston mukaiset työryhmät.
- Arjen hyvinvointityötä tukee lisäksi Ylöjärven kaupungin hyvinvointipalvelut.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyörakenne

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen koordinaatioryhmä
Koordinoi ja tukee yhteistyöryhmien toimintaa. Laaja-alainen edustus kaupungin eri palvelu- ja tehtävä-alueilta.

Hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvointikertomus, HYTE-indikaattorit

Kaupungin johtoryhmä

Vastaa hyvinvointityöstä ja sen koordinoinnista kaupunkistrategian mukaisesti koko kaupungin ja sidosryhmien tasolla.

Kaupunkistrategia

Edistämme yhdessä ja jokainen omassa tehtävässämme kuntalaisten hyvinvointia.

Hyvinvointitieto
& toimialarajat ylittävä yhteistyö

Vaikuttaminen: asukkaat, luottamushenkilöt

- Valtuusto
- Hyvinvointilautakunta
- Muut lautakunnat
- Neuvostot
- Järjestöfoorumit
- Parlamentit
- Palautteet, kyselyt

Yhteistyöryhmät

Vuosisuunnitelmien laatiminen sekä niiden käytäntöön saattaminen. Huomioi ilmiöt, jotka voivat vaikuttaa asukkaiden hyvinvointiin.

Vuosisuunnitelmat, ilmiölähtöinen kehittäminen

Elämänlaadun tukeminen

Edistävä ja ehkäisevä hyvinvointinäkökulma sisältäen hyvinvoinnin eri ulottuvuudet (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen).

Elinvoimaiset kaupunkilaiset

Paikallisesti hyvinvointiin vaikuttavien olosuhteiden (kotoutuminen, ikääntyminen, työllisyys- ja harrastustoiminta, järjestö- ja kansalaistoiminta, yhteisöllisyys) tukeminen.

Lapset, nuoret ja perheet

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Perhekeskusverkosto-yhteistyö, Lapsiystävällinen kunta -mallin koordinaatio, Nuorisolain (1285/2016) 9 § lakisääteiset tehtävät.

Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Laaja-alainen turvallisuusnäkökulma. Edistää turvallisen, viihtyisän, saavutettavan ja monimuotoisen arkiympäristön toteutumista.

Yhdyspintarakenteet – ja verkostot

- Hyvinvoinnin edistäminen on tärkeää yhteistyössä kuntien, hyvinvointialueiden, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä.
- Pirkanmaan hyvinvointialue ja kunnat ovat luoneet yhteisiä rakenteita ja toimintakulttuuria.
- Ylöjärven kaupunki osallistuu hyvinvointityön osalta useisiin yhdyspintaverkostoihin verkostoihin, kuten hyvinvointi ja terveys -, perhekeskus-, kotoutumis- ja järjestöyhteistyöverkostoihin.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkostot kattavat ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön, liikuntaneuvonnan, elintapaohjauksen, kulttuurihyvinvoinnin, lasten ja nuorten sekä ikäihmisten hyvinvoinnin ja opiskeluhoillon.

Kuva. Yhdyspinnat, Pirkanmaan hyvinvointialue.

Hyvinvointiohjelma työvälineenä

- Perusteet ovat lainsäädännössä (esim. Kuntalaki 2015/410, Laki sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 612/2021).
- Pohjautuu kaupunkistrategiaan, kansallisiin ja alueellisiin ohjelmiin, hyvinvointikertomukseen ja asukkaiden sekä eri sidosryhmien näkemyksiin.
- Kattaa lasten, nuorten ja ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmat sekä muut lakisäätteiset teemat, kuten ehkäisevän päihdetyön ja yhdenvertaisuuden.
- Hyvinvointiohjelma sisältää painopisteet, tavoitetilan, toimenpide-ehdotuksia ja mittarit vaikutusten seuraamiseksi, sekä keskeisiä huomioita eri-ikäisten hyvinvoinnin tilasta ja hyvinvointityöstä.
- Vuosittain laadittava hyvinvointiraportti toimii hyvinvointiohjelman seurannan ja toiminnan suunnittelun tukena.

**Tutustu
hyvinvointiohjelmaan
Kuntaliiton ylläpitämässä
sähköisestä
hyvinvointikertomuksessa.**

Hyvinvointiraportti työvälineenä

- Antaa ajankohtaista tietoa päätöksenteon ja toiminnan sekä talouden suunnittelun tueksi.
- Osana talousarvioprosessin osa (kuva), vuosittaisia toimenpiteitä tarkennetaan osana talouden ja toiminnan suunnittelua.
- Esimerkkinä hyvinvointilautakunnassa toiminnallinen tavoite vuodelle 2026.
  - Tieto: Hyvinvointierot kasvaneet ja yksinäisyyden kokemus lisääntynyt.
  - Tavoite: Yhteisöllisyyden ja yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen, erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville.
  - Toimet: Jatkamme lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien yhdenvertaisuutta ja toteutusta harrastamisen mallin mukaisesti.

Liite, Hyvinvointiraportointi talousarvioprosessissa, Ylöjärven kaupunki

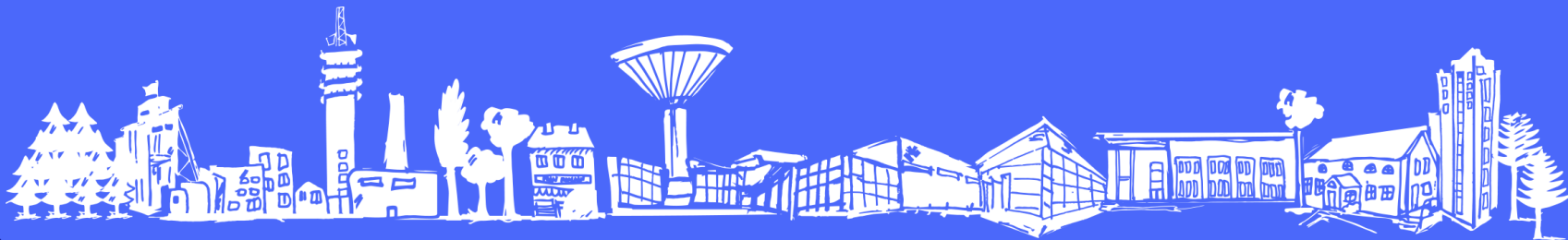
Kuva. Hyvinvointiraportointi talousarvioprosessissa.

YLÖJÄRVI

Ylöjärveläisten hyvinvointi

Vuonna 2025

Ylöjärveläisten hyvinvointi vuonna 2025

- Tässä raportissa nostetaan esille keskeisiä huomioita vuoden 2025 aikana toteutetuista tiedonkeruista. Tieto on koottu ikäryhmittäin, sillä hyvinvointiohjelma oli vielä raportointivuonna valmistelussa. Jatkossa vuosittainen raportointi pohjautuu hyvinvointiohjelman kappaleeseen 5. *SEURANTA JA ARVIOINTI*.
- Hyvinvointiraportissa esitettävät tilastot ovat tallennettu tammi-helmikuussa 2026.
- Kokonaiskuva erilaisista hyvinvointi-indikaattoreista ja ajankohtainen tilanne ylöjärveläisten hyvinvoinnista löytyy *Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila* -raportilta, joka on luettavissa Ylöjärven kaupungin kotisivuilla.

Vuoden 2025 uudet tiedonkeruut:

- Päihdetilannekysely (nuoret N=227, aikuiset N=279)
- Ikääntyneiden hyvinvointikysely (N=171)
- Liikkumishjelman kysely (N=366)
- Seudulliset kyselyt
- MOVE-testi
- Kouluterveyskysely
- 4. ja 5. lk. Ylöjärven vastausprosentti 90
- 8. ja 9. lk. vastausprosentti 79
- lukioiden 1. ja 2. vastausprosentti 65.
- TEAviisari (kuntajohto, kulttuuri)
- HYTE-kerroin

PUHTI-tieto.

Lasten ja nuorten hyvinvointi

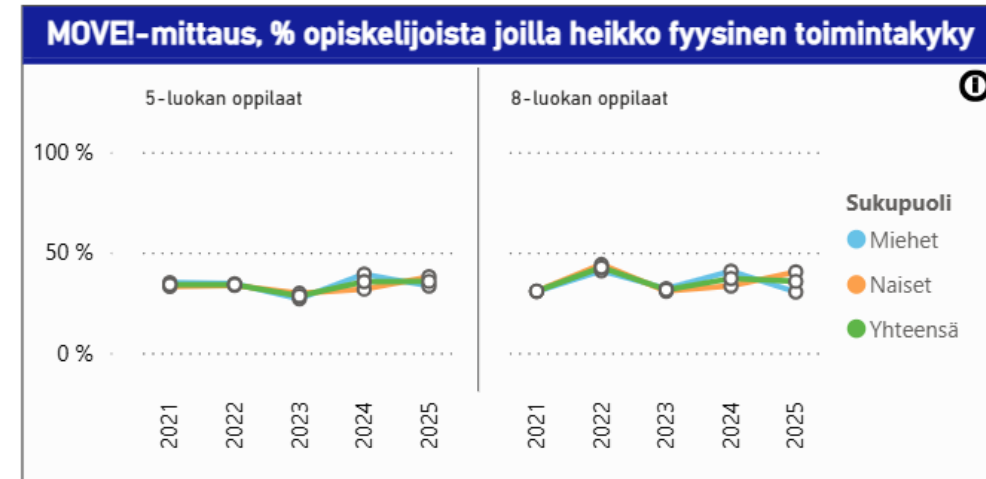
- Lapsiystävällinen kunta -nykytilan kartoituksessa keväällä 2024 n. 50% lapsista ja nuorista oli vastannut, että kokevat voivansa olla oma itsensä, kun 2025 kouluterveyskyselyssä suurin osa (yli 80%) pojista ja tytöistä on vastannut voivansa olla koulussa oma itsensä.
- Kouluterveyskyselyn tuloksissa oppilaiden osallisuus koulun arkeen näyttäytyi maan keskiarvoa korkeamana 4-5. lk. kohdalla. 8.-9. lk. osallisuuden kokemusta mittaava kysymys oli jäänyt kyselystä pois.
- Molempien alakoulun ikäluokkien vastauksissa kehittämiskohteeksi nousi se, että on mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Vastaavasti lukion 1-2. lk. kohdalla kokemus oli parantunut aiemmasta (2025 69%).
- Noin 80 % 8.-9- luokan oppilaista kokee olonsa turvalliseksi koulussa, mutta tyttöjen osalta osuus jää alle 79 prosenttiin. Lukioikäisten kohdalla luku oli 98%. 8.-9. luokkalaisista fyysistä uhkaa on kohdannut pojista 15 % ja tytöistä 11 %, ja väkivaltaa vanhempien taholta pojista 15 % ja tytöistä 12 %. Seksuaalista häirintää on koettu harvemmin kuin aiemmin, mutta tytöt (30%) kohtaavat sitä selvästi poikia (14%) useammin.
- 8.–9. luokkalaisten poikien syrjintäkokemukset ovat kasvaneet, kun taas tyttöjen kokemukset ovat laskeneet, mutta ovat nyt samalla tasolla kuin pojilla – noin 30 % molemmista on kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla.

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Lasten ja nuorten fyysisessä toimintakyvyssä on ollut aiempien vuosien tapaan jonkin verran muutoksia, mutta aiemmista vuosista poiketen vuoden 2025 mittauksissa tyttöjen osuus, joilla on heikko fyysinen toimintakyky (8 lk. 40,3% ja 5lk. 37,9%), oli poikia (8 lk. 30,3% ja 5lk. 33,3%) suurempi molemmissa ikäryhmissä.
- Kouluterveyskyselyssä suurin osa (83%) 8-9.lk ilmoitti harrastavansa jotakin vähintään kerran viikossa. Kuitenkin huolta perustarpeiden (unen, liikunnan ja ruokailun) osalta herättää 8. -9. lk. tyttöjen kohdalla matalampi liikuntaa harrastavien sekä koululounasta syövien osuus.
- Myönteistä muutosta edelliseen kouluterveyskyselyyn (2023) oli tapahtunut kouluruokailuun liittyvissä mittareissa 4-5.lk. oppilaiden kohdalla, kun taas 8.-9. lk. kohdalla vastaavasti kouluruokailuun liittyvät tulokset olivat heikompia.
- Perheen taloudellisen tilanteen kokee huonoksi tai kohtalaiseksi n. 30 % tytöistä ja n. 20 % pojista.

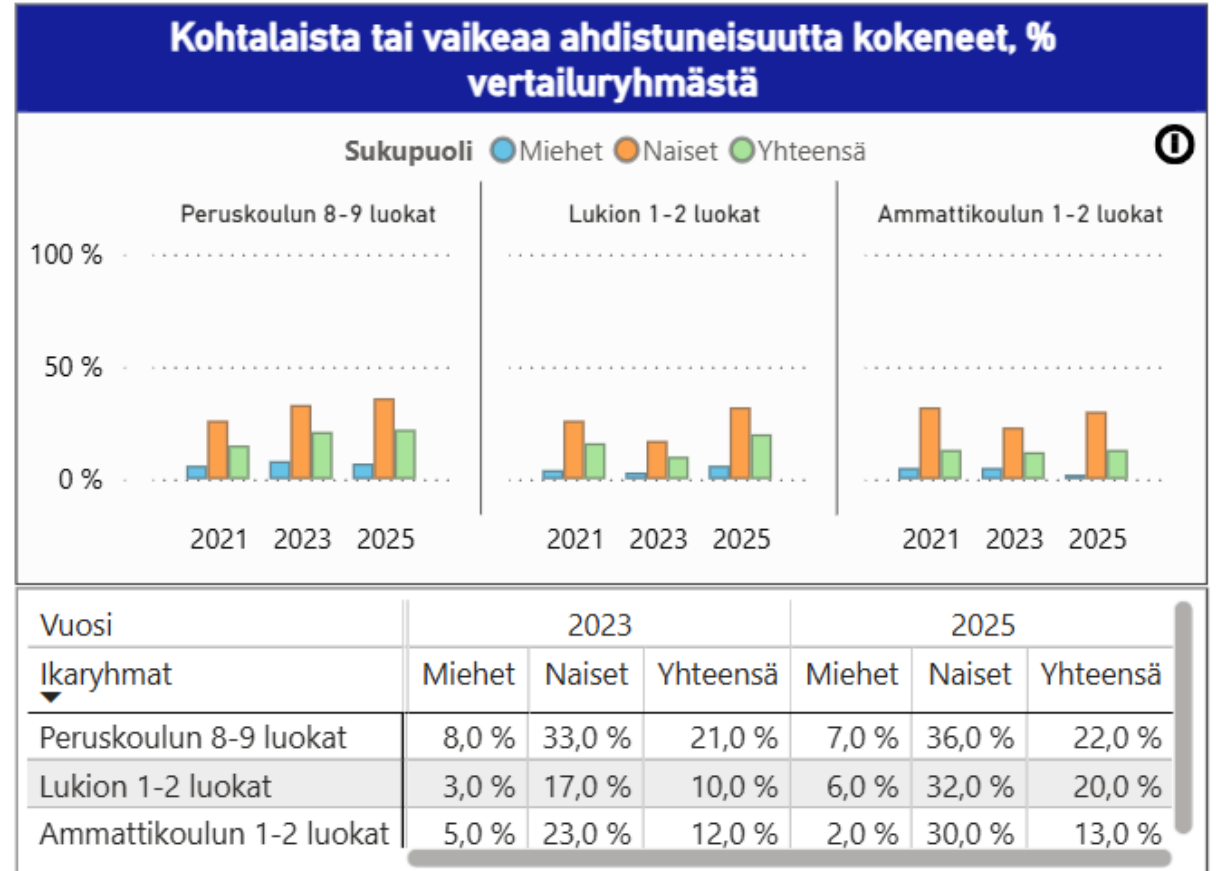
Kuvakaappaus Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila-raportilta.

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Positiivisen mielenterveyden kokemus on säilynyt toisen asteen opiskelijoiden kokemuksissa lähes samana, ollen hieman korkeampaa ammattikoulun 1.-2. luokkaisilla kuin lukiolaisilla.
- Tampereen kaupunkiseudulla tehty kysely kartoitti nuorten hyvinvointia ja kuormitustekijöitä. Nuoret mainitsivat muun muassa jaksamisen haasteet, tulevaisuuden huolet, yhdenvertaisuuden puutteet, liikkumattomuuden, päihteiden käytön, välinpitämättömyyden sekä ilkeiden ja häiriökäyttäytymisen.
- Kouluterveyskyselyssä lukiolaisten nuorten naisten kokema ahdistus on lisääntynyt aiemmasta. Myös muiden ikäluokkien kohdalla ahdistuneisuuden kokemuksessa on eroja eri sukupuolien välillä.

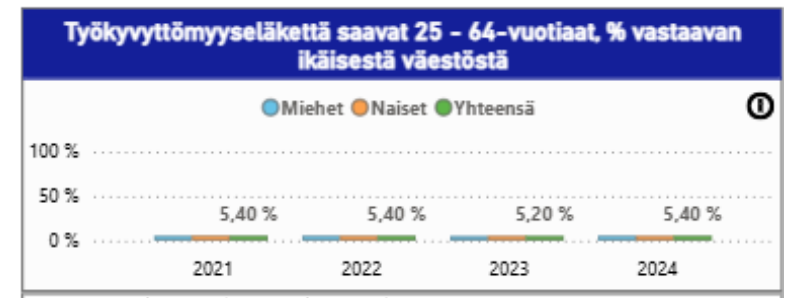
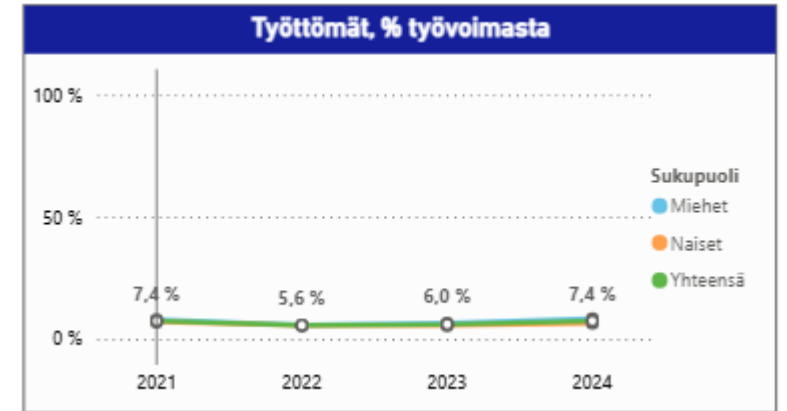
Kuvakaappaus Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila-raportilta.

Työikäisten hyvinvointi

- Ylöjärven työttömyysaste vaihteli vuoden aikana, mutta pysyi vuonna 2025 seudun alhaisimpien joukossa (keskiarvo 7,9 %).
- Perustoimeentulotukea saa 3,5 % ylöjärveläisistä; osuus on hieman kasvanut, mutta on yhä seudun alhaisimpi. Kasvu kohdistuu erityisesti yhden hengen kotitalouksiin ja lapsiperheisiin.
- Työikäisten liikkuminen on vähentynyt valtakunnallisestikin. Ylöjärveläisten liikkumiskäyttäytymistä kartoitettiin kuntalaiskyselyllä (N=366), jonka mukaan vastaajista vain harvat harrastivat kilpaurheilua ja liikkumisen painopiste oli arki-, kunto- ja luontoliikunnassa. 12 % vastaajista koki, etteivät täytä liikuntasuosituksia, ja esteinä ovat muun muassa liikuntapaikkojen puute, talous, motivaatio ja ajan niukkuus. Tyytyväisyys on suurinta luontoliikunnan mahdollisuuksin, uimahalliin ja kävely- ja pyöräteihin.
- Asunnottomien määrä on pysynyt lähes samana (10, 2025).
- Maahanmuuttopalvelujen asiakkaista suurin osa on ollut työikäisiä.

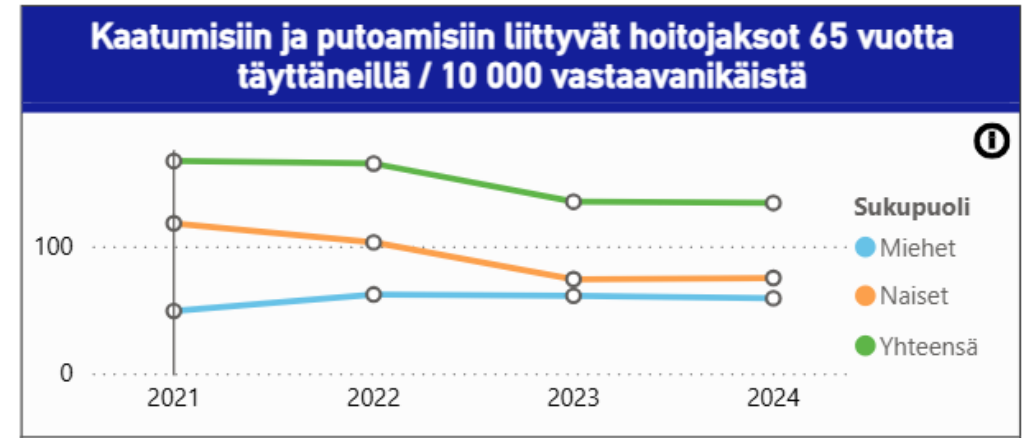
Kuvakaappaus Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila-raportilta.

Ikääntyneiden hyvinvointi

- Ikääntyneiden hyvinvointikyselyssä (N=177) vastaajista 72 % koki elämänlaatunsa hyväksi ja suurin osa oli tyytyväisiä terveyteensä, toimintakykyynsä, ihmissuhteisiinsa ja asuinalueeseensa. 64,4 % osallistui säännöllisesti harrastuksiin. Harrastustoimintaan tai tapahtumiin osallistumista haittasivat eniten terveydentila, toimintakyky, liikenneyhteyksien puute, kaverin puute. 72,3 % kuului itselle merkitykselliseen yhteisöön.
- Läheisten hyvinvointi aiheutti huolta lähes puolessa vastauksista viimeisen puolen vuoden aikana.
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä ovat olleet laskussa, joka näkyy myös HYTE-kertoimen tulosindikaattoreissa.

Kuvakaappaus Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila-raportilta.

Päihdetilanne

"Perheitä pitäisi tukea ja vanhempien pitäisi huolehtia lastensa tekemisistä. Pitää huolehtia, ettei lapsi tai nuori jää yksin ja tätä kautta ajaudu väärille teille."- Päihdetilannekyselyn nuoren avoin vastaus

Kouluterveyskyselyn 2025 mukaan:

- Nikotiinipussien käyttö on kasvanut 8.-9. luokkalaisilla, lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa.
- Laittomien huumeiden kokeilut ovat kasvaneet erityisesti ammatillisen koulutuksen tytöillä (11% -> 23% vrt. 2023).
- Ammattikoululaisten kannabis- kokeilut ovat nousussa.
- 8.-9. luokkalaisten sähkösavukkeiden käyttö on laskenut yli 10% (vrt. 2023).
- Nuorten alkoholin käyttö on vähentynyt.

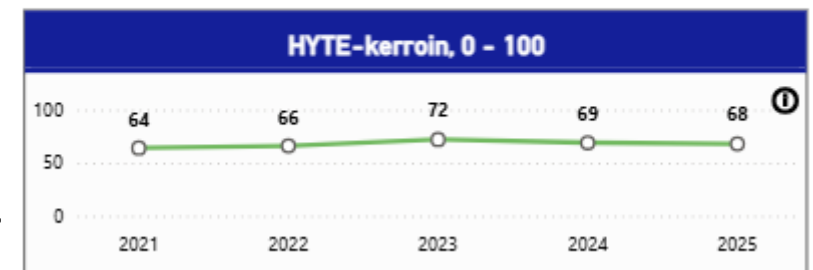
Päihdetilannekyselyn 2024 mukaan:

- Aikuiset olivat havainneet alaikäisten alkoholin, sähkötupakan ja nikotiinipussien käyttöä sekä tupakoimista viimeisen 12kk:n aikana. Samoja tuotteita on haivaittu myös välitettävän alaikäisille.
- Aikuisten mukaan erityisesti tulisi puuttua alaikäisten sähkösavukkeiden ja nikotiinipussien käyttöön sekä huumausainekokeiluihin sekä kohdennetaan ennaltaehkäiseviä toimia erityisesti nuorille ja lapsille.
- Tupakansavulle tai sähkösavukkeen höyryille altistutaan eniten bussipysäkeillä ja kauppojen piha-alueilla.

Hyte-kerroin, Ylöjärvi

- HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että osa kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruudesta määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin edistämistyön mukaan.
- Kerroin koostuu prosessi- (voimavarat ja toimenpiteet) ja skaalatuista tulosindikaattoreista (kehityssuunta ja onnistuminen muihin verrattuna).
- Ylöjärven HYTE-kerroin sekä sen osat ovat pysyneet vakaina, samoin summa (21€/asukas), ollen Nokian (65) ja Kangasalan (68) kanssa samalla tasolla.
- Prosessi-indikaattoreista (liite 1) kehitettävää löytyy kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltamisesta ja kouluruokailusuosituksissa, jotka molemmat sisältyvät hyvinvointiohjelman tavoitteisiin.
- Vuonna 2025 yksi tulosindikaattori (liite 2) jäi pois, joka vaikuttaa kokonaiskuvaan. Jäljellä olevissa muutosta tapahtui työllisyyteen ja toimeentuloon liittyvissä indikaattoreissa, joihin on myös hyvinvointiohjelmassa panostettu erityisesti yhteistyön näkökulmasta.

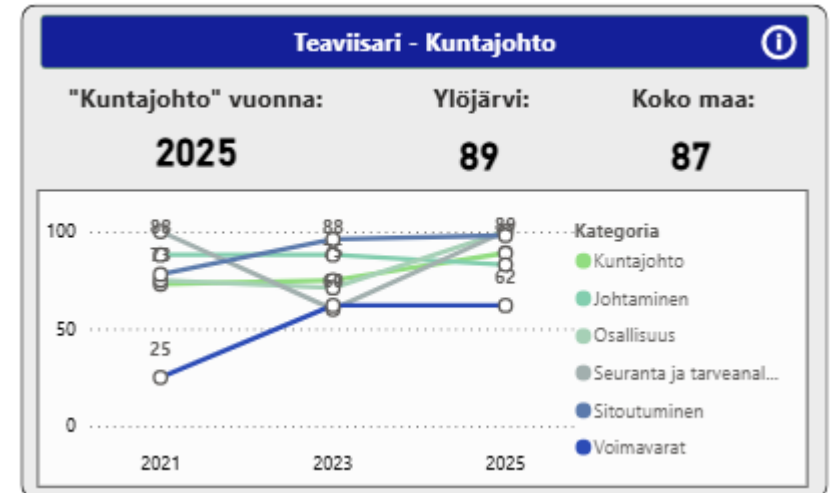
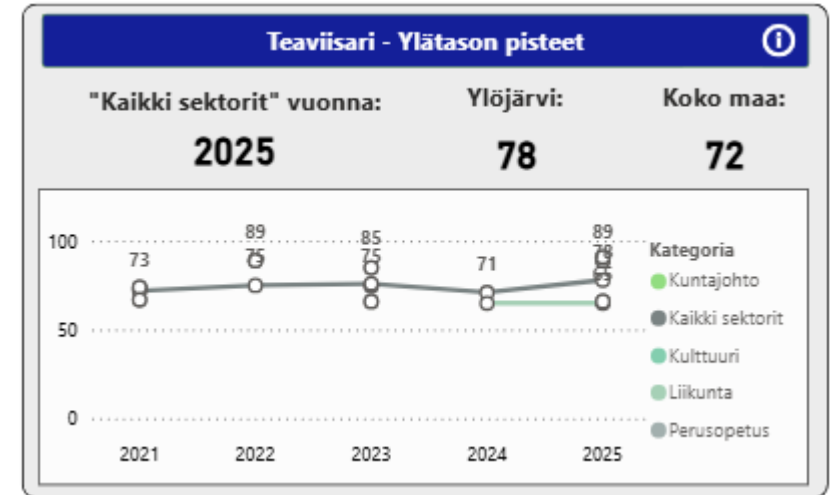

Kuvakaappaus Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila-raportilta.

TEAvisari, Ylöjärvi

- TEAvisari on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) työkalu, joka antaa tietoa sekä kuntien että hyvinvointialueiden hyvinvoinnin edistämisen toimista. Se tarjoaa vertailutietoa seitsemältä eri toimialalta.
- Vuonna 2025 TEAvisarin tiedonkeruu toteutettiin kuntajohtolle ja kulttuurille.
- Ylöjärvellä kuntajohtoon pistemäärä oli 89 (2023, 75) ja kulttuurin 91 (2023, 85). Molemmat ovat aluevertailussa yli koko maan tilanteen sekä myös Pirkanmaan hyvinvointialueen keskiarvon.
- TEAvisarin yhteispistemäärä Ylöjärvellä oli hyvällä tasolla (78) vuonna 2025, joka on maan ja kaupunkiseudun keskiarvoa korkeampi.

Kuvakaappaus Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila-raportilta.

YLÖJÄRVI

Nostoja hyvinvointityön arjesta

2025

Keskeiset toimenpiteet HYTE-koordinaatiossa

- Hyvinvointiohjelmakokonaisuuden uudistaminen.
- Hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman kokoava hyvinvointiohjelma yhdistää aiemmat teema- ja ikäryhmäkohtaiset suunnitelmat.
- Osana ohjelmakokonaisuutta kehitettiin hyvinvointitiedon raportointia ja otettiin käyttöön *Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila* –raportti.
- Hyvinvointikertomus vuosilta 2021-2024 hyväksyttiin valtuustossa 7.4.2025.
- Hyvinvointiohjelman suunnitelmaosuus vuosille 2025-2036 hyväksyttiin valtuustossa 1.12.2025.
- Lapsiystävällinen kunta –mallin toimintasuunnitelma valmistui ja on osa hyvinvointiohjelmaa.
- Liikkumishjelman valmistelun aloitus.
- Hyvinvointia arkeen asukastilaisuus ja kokemustiedon keruu (Asumisen merkitys –kysely, Ikääntyneiden hyvinvointikysely).
- Jatkettiin yhdyspintarakenteissa käytänteiden luomista ja niiden mukaista toimintaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Tavoitteet ja toimet yhteiselle hyvinvointityölle vuonna 2025

- Hyvinvointityötä ohjanneet vuositavoitteet perustuvat aiempaan hyvinvointisuunnitelmaan (2021-2024), edellisen vuoden hyvinvointiraporttiin ja vuoden 2025 aikana valmistelussa olleeseen hyvinvointiohjelmaan.
- Tavoitteet ohjasivat yhteistyöryhmien toimintaa, ja joiden toteutukseen työryhmillä oli käytössä myös erillinen toimintaraha.
- Tavoitteiden toteutuminen on kuvattu seuraavan sivulla erillisessä taulukossa.

Hyvinvointityötä ohjanneet vuositavoitteet:

- Ikääntyvien yksinäisyyden vähentäminen.
- Vahvistetaan ikääntyneiden mielen hyvinvointia.
- Vanhemmuuden tukeminen.
- Moniammatillisen yhteistyön lisääminen hyvinvoinnin edistämistyössä.
- Nostaa esille asuinalueiden hyvinvointia tukevia asioita.
- Tiedolla johtamisen kehittäminen ja ylläpito.

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mihin indikaattoriin pohjautuu	Toteutus	Seuranta/ Arviointimittari
Ikääntyvien yksinäisyyden vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> Rekrytoidaan ja koulutetaan vapaaehtoisia ikääntyneiden yksinäisyyden vähentämiseen (esim. Ystäväpiiri-toiminta) 	Elinvoimaiset kaupunkilaiset-työryhmä	Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%) yli 65-vuotta täyttäneet	Toteutunut	Vapaaehtoisten koulutuksia on ollut kyllä/ei
Vahvistetaan ikääntyneiden mielen hyvinvointia	<ul style="list-style-type: none"> Viestitään eri organisaatioiden toiminnasta ja kohtaamispaikoista keskitetysti Osallistutaan Kaikukortin käyttöönoton valmisteluun Ylöjärven kaupungilla 		Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus (%) yli 65 vuotta täyttäneet		Osallistujamäärä koulutukseen Viestintää organisaatioiden toiminnasta on ollut kyllä/ei Osallistuttu Kaikukortin käyttöönoton valmisteluun kyllä/ei.
Vanhemmuuden tukeminen	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään yhteistyön mahdollisuus vanhempainyhdistysten kanssa esimerkiksi yhteisen tapahtuman tai tilaisuuden järjestämisessä. Kootaan kentällä jo olemassa olevaa osaamista koulutusten ja käytössä olevien menetelmien selvityksellä. 	Lapset, nuoret ja perheet -työryhmä	Ilmiötyöpajan havainnot.	Toteutunut	Onko yhteistyötä vanhempainyhdistysten kanssa tehty kyllä/ei Onko koonti koulutuksista ja menetelmistä tehty kyllä/ei Perhekeskusverkostorakenne tehty kyllä/ei
Moniammatillisen yhteistyön lisääminen hyvinvoinnin edistämistyössä	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään monialaista elintapaohjauksen ryhmätoimintaa yhdessä liikunta- kulttuuri- ja kirjastopalveluiden kanssa Pikkulasten (4-6v.) harrastustoiminnan pilotointi yhteistyössä lukion opiskelijoiden kanssa. 	Elämänlaadun tukeminen -työryhmä	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, %	Toteutunut	Onko yhteistä ryhmätoimintaa ollut kyllä/ei Onko harrastusryhmä ollut kyllä/ei
Nostaa esille asuinalueiden hyvinvointia tukevia asioita, joiden avulla voidaan edistää asukkaiden elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä.	<ul style="list-style-type: none"> Keräämällä ja analysoimalla tietoa asukkailta Kohdentamalla toimenpiteitä tärkeimpiin hyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin edistämällä yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa. Jaetaan tietoa liikennekasvatuksesta ja tuetaan liikenneturvallisuuteen liittyviä koulutuksia ja kampanjoita. 	Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö – työryhmä	Enintään 500 metrin etäisyydellä päivittäistavara-kaupasta asuvat, % 75 vuotta täyttäneistä Enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkeistä asuvat, % väestöstä Enintään 1 kilometrin päässä lähivirkistysalueista asuvat, % väestöstä	Toteutunut	Tiedon keruu tehty/ ei tehty Paikallisia yhdistyksiä tavoitettu/ei tavoitettu – Kampanja toteutettu/ ei toteutettu –
Tiedolla johtamisen kehittäminen ja ylläpito	<ul style="list-style-type: none"> Tietovarasto: PowerBI alustan käyttöönotto ja kehitys Raportointipohjan kehittäminen. 	Hyte-työryhmä	TEA-viisarin tiedonkeruu.	Toteutunut	PowerBi käytössä/ei käytössä

Monialaisesti toteutettuja hyvinvoinnin edistämisen toimia

- Poikkihallinnolliselle hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistyön toteuttamiselle on ollut vuodesta 2024 alkaen varattuna oma budjetti, jota yhteistyöryhmät voivat hakea hyvinvointitekojen toteuttamiseen ja ajankohtaisiin ilmiöihin vaikuttaen.
- Lisätietoja HYTE-toimintarahasta Tiedosta käytäntöön - hyvinvointitiedolla johtaminen ja hyvinvointiteot | Tärkeissä Töissä

Vuonna 2025 toteutettiin;

- Iloa arkeen yhteistyöryhmä,
- Heijastinpuu -kampanja,
- Yksinäisyyden vähentäminen - videokampanja,
- Hyvän mielen markkinat,
- Pikkulasten ryhmätoiminta,
- Lainattavat luontoreput,
- Perhekeskuksen ammattilaisille luento väkivallan ehkäisystä ja tunnistamisesta,
- Koko kylän vanhempainilta, EPT-teemalla,
- Kaikukortin käyttöönoton selvitys (Hyte-kerroin),
- Tiedolla johtamisen kehittämisen kokonaisuus.

YLÖJÄRVI

Yhteenveto

Yhteenveto

- Ylöjärveläiset voivat pääosin hyvin (kansallinen indikaattoritieto) ja hyvinvointia tukevat luonto, vapaa-ajan palvelut ja mahdollisuudet, peruspalvelujen saatavuus (kokemustieto).
- Hyvinvointityön rakenteet ovat jo vakiintuneet, ja seurantaindikaattorit (HYTE, TEAviisari) pysyvät vakaina vuodesta toiseen. Rakenteita ja toimintatapoja tarkastellaan kuitenkin jatkuvasti, sillä toimintaympäristö muuttuu koko ajan.
- Yhteenveto väestöryhmäkohtainen hyvinvointi 2025
  - Lapset ja nuoret: Suurin osa kokee voivansa olla oma itsensä koulussa, ja osallisuuden kokemukset ovat monin paikoin vahvistuneet. Samalla kuitenkin esiin nousevat mielenterveyden haasteet, sukupuolten väliset erot esimerkiksi ahdistuneisuudessa sekä nikotiinituotteiden käytön kasvu erityisesti nuorilla.
  - Työikäiset: Työttömyys on hienoisessa kasvussa ja samoin perustoimeentuloa saaneiden osuus, liikkuminen vähentynyt ja liikunnan esteinä korostuvat ajan, motivaation ja talouden haasteet.
  - Ikääntyneet: Valtaosa kokee elämänlaatunsa ja toimintakykynsä hyväksi ja kuuluu merkitykselliseen yhteisöön. Yksinäisyyttä ja huolta läheisten hyvinvoinnista esiintyy osalla vastaajista. Kaatumisiin liittyviä hoitajaksoja seurataan HYTE-indikaattoreilla, jotka ovat hyvällä tasolla.
  - Yleistä: Ylöjärveläisten hyvinvointi on yleisesti ottaen hyvällä tasolla, mutta mielenterveyteen liittyvät haasteet sekä esimerkiksi sukupuolten väliset hyvinvointierot on tärkeää huomioida toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Tavoitteet ja toimet yhteiselle hyvinvointityölle vuonna 2026

- Uuden hyvinvointiohjelmakauden käynnistyminen ohjaa tulevia tavoitteita ja toimenpiteitä, jonka pohjalta hyte-yhteistyöryhmät ovat valinneet yhteiseksi tavoitteeksi vuodelle 2026 *Yhteisöllisyyden ja arjen kohtaamisten vahvistaminen sekä monipuolistaminen.*
- Toimenpiteinä ovat ”Mitä kuuluu”-kampanjan järjestäminen, kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen, osallistumiskynnyksen madaltaminen, viestinnän ja palveluohjauksen tehostaminen sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien käytänteiden kehittäminen toiminnan suunnittelun tueksi.
- Lapsiystävällinen kunta -työssä painotetaan jokaisen lapsen osallisuutta ja oikeutta olla oma itsensä, vahvistetaan kokemusta turvallisuudesta, tunnistamalla väkivaltatilanteet ja ennaltaehkäisemällä niiden syntymistä lasten arjen kehitysympäristöissä.

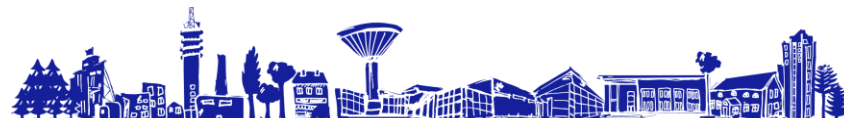

Kuva. Ylöjärven kaupungin hyvinvointiohjelma 2025-2036.

Hyte-yhteistyöryhmien tavoitteita vuodelle 2026

Painopiste	Tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Yhteisöllinen ja tasapainoinen arki	Osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistaminen	Mitä kuuluu -kampanja, yhteisöllisten tilojen ja kohtaamispaikkojen kehittäminen, Ruokakasvatuksen ja välipalatoiminnan pilotointi (HYTE-kerroin). Vanhemmuuden tukeminen lapsi- ja vanhempiparkkikokeiluilla. Kaiku-kortin käyttöönotto (HYTE-kerroin) Palveluohjauksen selkeyttäminen ja päällekkäisyyksien vähentäminen.
Turvallinen ja viihtyisä arkiympäristö	Turvallisuuden ja viihtyisyyden lisääminen	Turvallisuuskampanjat ja turvallisemman tilan periaatteet. Puheeksi ottamisen ja viestinnän vahvistaminen. Kohtaamispaikkojen ja viihtyisän ympäristön kehittäminen osana kaupunkisuunnittelua.

YLÖJÄRVI

Hyvinvointipäällikkö

Suvi Saarinen

p. 044 4811471

etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

www.ylojarvi.fi

Liite 1. HYTE-kerroin prosessi-indikaattorit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ...
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteid...
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

Liite 2. HYTE-kerroin tulosindikaattorit

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

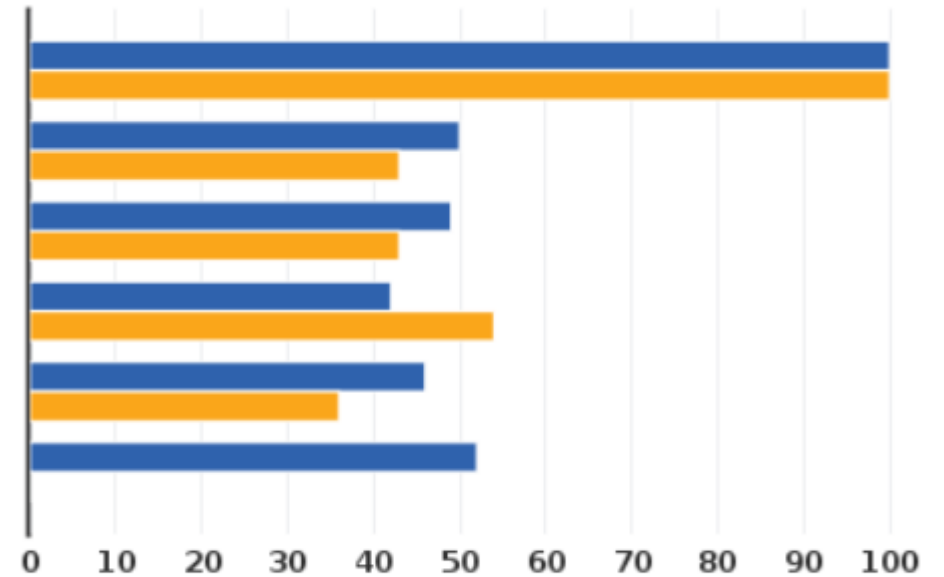
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

2024

2025

Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Niiden avulla mitataan muutosta. Toiminnan tulosta kuvaavista indikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Muutos suhteutetaan viimeistä edellisen vuoden tasoon. (THL)

Liite 3: Tunnuslukuja (TEAvisari seuranta-osiot)

Tehtäväalue	Mittari	Tilanne 2025 / muutos edelliseen vuoteen
Kulttuuripalvelut	Kunnan tapahtumat ja osallistuminen	170 tapahtumaa. Asukastyytyväisyys hyvällä tasolla, ennallaan.
	Osallistuvat lapset ja nuoret	459 oppilasta, määrä lähes sama kuin 2024.
Liikuntapalvelut	Liikuntapaikkojen käyttö	Uimahalli n. 156 000 kävijää (+9,5 %). Voimailusali 13 300 kävijää (+20 %).
	Vakivuoroilla liikkuvien määrä (ei sis. Työväenopisto)	52 000.
	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus	4.–5. lk: 85 % liikkuu viikoittain. 8.–9. lk: 74 % liikkuu itsenäisesti.
	Ohjattu seuratoiminta	48 % 8.–9.-luokkalaisista. Seuroissa mukana 2 333 alle 18-vuotiasta (ennallaan).
	Ikääntyneiden liikunta	65 % osallistunut harrastuksiin. 65+ vuosikorttikävijät 26 117 (+~20 %).
	Liikuntaneuvonta	523 asiakaskohtaamista.
Kirjastopalvelut	Käynnit ja lainaus	228 007 käyntiä (+4,7 %), 721 883 lainaa (+3,9 %).
Nuorisopalvelut	Toiminta ja osallistujat	2 778 toimintaa, 78 045 osallistujaa.
Hyvinvointipalvelut	Avoin toiminta asukkaille	33 tapahtumaa ja/tai ryhmää.